

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2014

YEARBOOK

2014

ГОДИНА 5

VOLUME V

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

**УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

ISSN 1857-7059

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2014
YEARBOOK
2014**

Посветен на доц. д-р Душко Алексовски

ГОДИНА 5

VOLUME V

**GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY**

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

За издавачот

проф. д-р Јованка Денкова

Издавачки совет

проф. д-р Саша Митрев
проф. д-р Блажо Боев
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Виолета Димова
проф. д-р Јованка Денкова
проф. д-р Билјана Ивановска
доц. д-р Нина Даскаловска
доц. д-р Махмуд Челик
доц. д-р Ранко Младеноски
м-р Ристо Костуранов

Редакциски одбор

проф. д-р Јованка Денкова
проф. д-р Виолета Димова
проф. д-р Луси Караниколова
проф. д-р Толе Белчев
проф. д-р Билјана Ивановска
доц. д-р Марија Кусевска
доц. д-р Нина Даскаловска
доц. д-р Марија Кукубајска
доц. д-р Драгана Кузмановска
виш лектор м-р Снежана Кирова
м-р Весна Коцева

Главен уредник

доц. д-р Марија Леонтиќ

Одговорен уредник

доц. д-р Светлана Јакимовска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)
лектор м-р Биљана Петковска
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

Редакција и администрација
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10А
п. фах 201, 2000 Штип
Р. Македонија

Editorial board

Prof. Sasa Mitrev, Ph. D.
Prof. Blazo Boev, Ph. D.
Prof. Liljana Koleva Gudeva, Ph. D.
Prof. Violeta Dimova, Ph. D.
Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph. D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph. D.
Docent Nina Daskalovska, Ph.D.
Docent Mahmud Celik, Ph.D.
Docent Ranko Mladenoski, Ph.D.
Risto Kosturanov, M. A.

Editorial staff

Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph. D
Prof. Violeta Dimova, Ph. D.
Ass. Prof. Lusi Karanikolova, Ph. D.
Ass. Prof. Tole Belcev, Ph. D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph. D.
Docent Marija Kusevska, Ph.D.
Docent Nina Daskalovska, Ph.D.
Docent Marija Kukubajska, Ph.D.
Docent Dragana Kuzmanovska, Ph.D.
Senior Lecturer Snezana Kirova, M.A.
Vesna Koceva, M.A.

Managing editor

Docent Marija Leontik, Ph.D.

Editor in chief

Docent Svetlana Jakimovska, Ph.D.

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasovska
(Macedonian)
Lecturer Biljana Petkovska, M.A.
(English)

Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

Address of editorial office
Goce Delcev University – Stip
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10A
PO box 201, 2000 Stip
R. of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENT

ЈАЗИК

Билјана Ивановска, Нина Даскаловска ПРЕГЛЕД НА ТРАДИЦИОНАЛНИТЕ МОДЕЛИ ЗА ПОВРАТНОСТА ВО МАКЕДОНСКИОТ И ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК Biljana Ivanovska, Nina Daskalovska A REVIEW OF THE TRADITIONAL REFLEXIVE MODELS IN MACEDONIAN AND GERMAN	9
Толе Белчев, Станка Коцева ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ ВО СОВРЕМЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК Tole Belcev, Stanka Koceva WORD FORMATION IN MODERN MACEDONIAN LANGUAGE	19
Драгана Кузмановска, Снежана Кирова, Биљана Петковска АНАЛИЗА НА ФРАЗЕОЛОШКИТЕ ЕДИНИЦИ СО КОМПОНЕНТАТА „УСТА“ ВО ГЕРМАНСКИОТ И ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК Dragana Kuzmanovska, Snežana Kirova, Biljana Petkovska ANALYSIS OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH THE COMPONENT “MUND/MOUTH” IN GERMAN AND ENGLISH	33
Марија Кусевска МЕГУКУЛТУРНИ ИСТРАЖУВАЊА НА ГОВОРНИТЕ ЧИНОВИ Marija Kusevska CROSS-CULTURAL STUDIES OF SPEECH ACTS	43
Марија Леонтиќ СЕМАНТИКАТА НА ТУРСКИОТ СУФИКС -ли /-lİ/ (-li, -li, -lu, -lü) ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Marija Leontic THE SEMANTICS OF THE TURKISH SUFFIX -ли /-lİ/ (-li,-li,-lu,-lü) IN THE TURKISH AND IN THE MACEDONIAN LANGUAGE	53
Дејан Методијески, Костадин Голаков ИЗУЧУВАЊЕТО НА СТРАНСКИТЕ ЈАЗИЦИ НА ФАКУЛТЕТИТЕ ЗА ТУРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА Dejan Metodijeski, Kostadin Golakov FOREIGN LANGUAGES STUDYING AT THE FACULTIES OF TOURISM IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA	63
Марица Тасевска ФАКТОРИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РОДОТ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК Marica Tasevska FACTORS FOR DETERMINATION OF THE GENDER IN THE GERMAN LANGUAGE	73

КНИЖЕВНОСТ

- Јованка Денкова, Махмут Челик, Билјана Ивановска**
ТЕОРИСКО ПРОМИСЛУВАЊЕ НА ЕПИСТОЛАРНИОТ ЖАНР
Jovanka Denkova, Mahmut Celik, Biljana Ivanovska
THEORY RETRASING OF THE EPISTOLARY GENRE 87
- Махмут Челик, Јованка Денкова, Билјана Ивановска**
ПОЕТСКО-ПРОЗНОТО ТВОРЕШТВО ЗА ДЕЦА НА ФАХРИ КАЈА
Mahmut Celik, Jovanka Denkova, Biljana Ivanovska
FAHRI KAYA'S WORK IN POETIC AND PROSE CHILDREN'S LITERATURE .. 97
- Наталија Поп Зариева**
УЛОГАТА НА ИЗМАМАТА И МАСКИТЕ ВО *ХАМЛЕТ*
Natalija Pop Zarieva
THE ROLE OF DECEIT AND MASKS IN *HAMLET* 103
- Крсте Илиев**
ПРЕПОРОДОТ НА ВИТЕШТВОТО И ПОЈАВАТА НА
ЦЕНТЛИМЕНОТ ВО ВЕЛИКА БРИТАНИЈА
Krste Iliev
THE REVIVAL OF CHIVALRY AND THE EMERGENCE OF
THE GENTLEMAN IN GREAT BRITAIN 113
- Јане Јованов, Снежана Кирова**
„ПРЕКРАСЕН НОВ СВЕТ“ ПРЕГЛЕД И СОЦИО-ФИЛОСОФСКА АНАЛИЗА
Jane Jovanov, Snezana Kirova
“BRAVE NEW WORLD” REVIEW AND SOCIO-PHILOSOPHICAL ANALYSIS .. 117
- Марија Крстева**
АМЕРИКАНСКАТА ИДЕОЛОГИЈА ВО „ЗДРАВ РАЗУМ“ НА
ТОМАС ПЕИН
Marija Krsteva
AMERICAN IDEOLOGY SEEN THROUGH THOMAS PAINE'S
“COMMON SENSE” 127
- ПРЕВЕДУВАЊЕ И ТОЛКУВАЊЕ**
- Билјана Ивановска, Јованка Денкова, Махмут Челик**
МАКЕДОНСКИТЕ ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ГЛАГОЛИТЕ ВО
ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ШТО ИСКАЖУВААТ ПСИХИЧКА СОСТОЈБА
Biljana Ivanovska, Jovanka Denkova, Mahmut Celik
ON THE MACEDONIAN COUNTERPARTS OF THE GERMAN
VERBS DENOTING EMOTIONAL STATE 135
- Светлана Јакимовска**
ТЕРМИНОЛОГИЈАТА КАКО НАУКА И ТЕРМИНОЛОШКАТА РАБОТА
Svetlana Jakimovska
TERMINOLOGY SCIENCE AND TERMINOLOGY WORK 143

Даринка Маролова

ДИДАКТИЧКИ ПРИСТАП КОН ТОЛКУВАЊЕТО НА СИНТАКСИЧКАТА
ПОВЕЌЕЗНАЧНОСТ

Darinka Marolova

DIDACTIC APPROACH TO INTERPRETING THE SYNTACTIC AMBIGUITY 153

МЕТОДИКА

Емилија Петрова Ѓорѓева

УЛОГАТА НА ДИРЕКТОРОТ ВО МОТИВИРАЊЕТО ЗА
ПРИФАЌАЊЕ ПРОМЕНИ ВО УЧИЛИШТЕТО

Emilija Petrova Gorgeva

THE ROLE OF THE PRINCIPAL IN THE MOTIVATION FOR
ACCEPTING CHANGES IN SCHOOL 161

Нина Даскаловска, Билјана Ивановска

ВАЖНОСТА НА ИНТЕРАКЦИЈАТА ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ

Nina Daskalovska, Biljana Ivanovska

THE IMPORTANCE OF INTERACTION IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING 169

Марија Емилија Кукубајска, Билјана Алексова Даневска

БИОЕТИКА, МУЛТИКУЛТУРА, МУЛТИЛИНГВАЛНОСТ И
АКВИЗИЦИЈА НА СТРАНСКИ ЈАЗИК

Marija Emilija Kukubajska, Biljana Aleksova Danevska

BIOETHICS, MULTI-CULTURE, MULTI-LINGUAL ENVIRONMENT
AND FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION 183

Марија Тодорова

МНОГУЈАЗИЧНА МЕТОДИКА

Marija Todorova

MULTILINGUAL METHODOLOGY 195

Катерина Сусинова, Нина Даскаловска

УПОТРЕБАТА НА СТРАТЕГИИ ЗА УЧЕЊЕ ЈАЗИК КАЈ УЧЕНИЦИ
ВО ОСНОВНО И СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Katerina Susinova, Nina Daskalovska

THE USE OF LANGUAGE LEARNING STRATEGIES BY PRIMARY
AND SECONDARY SCHOOL EFL LEARNERS 203

Марија Дончева, Нина Даскаловска

УЛОГАТА НА ЛИТЕРАТУРАТА ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК
И НЕЈЗИНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЈАЗИЧНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ НА УЧЕНИКОТ

Marija Donceva, Nina Daskalovska

THE ROLE OF LITERATURE IN LEARNING ENGLISH AND ITS EFFECTS ON
LEARNERS' LINGUISTIC COMPETENCE 213

Научен труд
Scientific Paper

ПРЕПОРОДОТ НА ВИТЕШТВОТО И ПОЈАВАТА НА ЦЕНТЛМЕНОТ ВО ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

м-р Крсте Илиев¹

Апстракт: Витештвото е сет од кодови на однесување тесно поврзани со христијанските етички вредности, кои го определувале начинот на однесување на витезот со средновековието. Последните знаци на средновековното витештво во Англија можат да се проследат за време на владеењето на кралицата Елизабета I. Француската револуција, и крвавиот расplet кој следел, го обновила интересот за овие етички вредности за однесување. Препородот на витештвото сега се појавил во облик на центлменско однесување кое ги промовирало, помеѓу другите вредности, и вредностите за учтивост, милост и чест. Овие вредности ѝ помогнале на Велика Британија да ја задржи улогата на најразвиена земја во текот на 19 век.

Клучни зборови: *витештво, христијанство, препород, центлмен, влијание.*

THE REVIVAL OF CHIVALRY AND THE EMERGENCE OF THE GENTLEMAN IN GREAT BRITAIN

Krste Iliev²

Abstract: Chivalry was a set of codes of behaviour, closely related to Christian-based ethics, which determined the conduct of a knight in the middle ages. In England the last signs of medieval chivalry can be traced during the reign of queen Elizabeth I. The French revolution, and its bloody aftermath, sparked a revived interest into these ethical codes for behaviour and civics. The revival of chivalry, now took a new shape in the form of the gentleman's conduct, who promoted, among other values, those of courtesy, mercy and honour. These value systems helped Great Britain maintain its position as the world's most developed country in the 19th century.

¹) Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

²) Faculty of Philology, University “Goce Delcev” Stip

Key words: *Chivalry, Christianity, revival, gentleman, impact*

1. Вовед

Што се подразбира под витештво? Витештвото не е едноставен феномен; неговото потекло, значењето и раниот развој повикуваат на една цела книга, а не само на неколку параграфи. Витештво не е исто со феудализам, иако и двата концепта се јасно поврзани, тоа се однесувало на еден определен слој, а не на структурата на општеството. Кодексот на однесување еволуирал за витезите на средниот век, кој довел до пораст на елитен и наследен слој на војници; тој ја прифатил борбата како потребно и навистина славно движење, но поставен за да ја ублажува потенцијалната суровост препуштајќи ја во рацете на луѓето кои се посветени на високи стандарди на однесување. Сето ова води потекло од христијанската традиција споено со традициите на воените народи од северна Европа. Тие биле приспособени на социјалната структура на феудализмот и дополнети со култот на дворска љубов која се развивала во богатите и софистицирани дворци на Јужна Франција. Совршениот витез бил храбар, лојален, верен на својот збор, љубезен, дарежлив и милостив, ги бранел Црквата и угнетените, но ги почитувал и удостојувал своите непријатели во војна сè додека и тие се покорувале на истиот кодекс. Неуспехот да се држат до прифатениот стандард значел нечесност, за кој била претпочитана смрт. Многу витези се посветиле кон една жена, не мора но најчесто нивна сопруга, и се натпреварувале меѓусебно со исполнување на храбри дела во нејзина чест и без нејзина волја. Во најчиста форма дворската љубов, како што била наречена, не вклучувала телесни врски.

Во Англија средновековното витештво го издишало последниот здив за време на владеењето на Елизабета - кое траело од раниот 17 век, па сè до 20-тите години на 17 век. Било свртено кон култот на Елизабета, која можела да побара лојалност од нејзините витези како монарх, и нивната посветеност како господарка. Витештвото на Елизабета има егзотичен и нереален квалитет, затоа што системот на витештвото сè уште е таму, но сè повеќе е вметната фантазија и скоро ја изгубил целата врска со современата војна. Витезите на Елизабета ветувале огромна посветеност и за неа влегувале во двобој.

Во однос на литературата, витештвото е рефлектирано во епската поема на Едмунд Спенсер, *“Faerie Queen”*, која е полна со замоци, чудовишта, витези, кралици и дами, но позади сето тоа стои морал и политичка алегорија, во која Глориана е Елизабета. Витештвото на Елизабета во целина, без разлика колку нереално би изгледало, било

всушност вистинска реакција на реална ситуација, начин на поттикнување на лојалност кон кралицата на протестантската нација, борејќи се за моќ, престиж и опстанок. Тргувајќи од витештвото на Елизабета преку витештвото во Јакобинскиот период до раниот 18 век, витештвото како код на однесување опстанува апсорбирано во современите манири. Јазикот со кој еден центлмен ѝ се обраќа на госпоѓа, или пишува поезија или љубовни писма на неговата љубовница, или повикува друг господин на двобој, веројатно би било условено од витешката традиција, без разлика дали тој бил свесен за тоа или не.

2. Предвесници на витештвото, влијанието на Француската револуција и Валтер Скот

Сопочетокот на ренесансата, литературата, уметноста и архитектурата на Грција, Рим и ренесансна Италија придонеле за алтернативна култура која ги доминирала повеќето аспекти на европската цивилизација. Новите откритија и движења во науката го вознемириле верувањето на средниот век. Витештвото имало мало значење за обичниот центлмен кој живее сигурно и удобно, оставајќи ја војната на професионалците.

За време на просветлувањето, многу од елементите на витештвото дошле во конфликт со убедувањето на највисоките и средните слоеви дека сè што мириса на ентузијазам треба да биде избегнато и верувањето на напредните луѓе дека општеството би требало да биде преобликувано според она што ти го кажува разумот. Лојалноста кон кралот, верната љубов, подготвеноста за чесна борба и вистината на зборот биле карактеристиките на витешката литература кои можат да се издвојат за пофалба. Но, за распространетото мислење во 18 век тие биле повеќе бесмислени отколку благородни. Витештвото го немало повеќе типичното или славно име од крстоносните војни. Хјум во неговото дело „Историја на Велика Британија“ (1761) ги опишал како „најтрајниот споменик на човечката лудост која досега се појавила во некоја нација“.

Триесет години подоцна, Едмунд Бурк во неговото дело „Размислувања за Револуцијата во Франција“ (1790) го сметал витештвото за мртво, но од различен аспект од оној на Хјум. Во движечки и незаборавен пасус го опишал неговото среќавање со Марија Антоанета и жалел за нејзиниот пад. Тој напишал:

„Сигурно никогаш осветлена од ова небесно тело, којашто изгледаше дека одвај го допира, ја видов токму над хоризонтот, украсувајќи и развеселувајќи ја возвишената сфера во која почна да се вселува - светкајќи како утринска ѕвезда, полна со живот, раскош и радост... Воопшто не

сонував дека би требало да живеам за да ги гледам катастрофите паднати врз нејзе во нација на галантни мажи и кавалери. Десет илјади мечови морало да заиграат за да се одмаздат дури и за навредливиот поглед. Но витештвото веќе го нема и славата на Англија е изгасната засекогаш“.

Сепак, иако Хјум тагувал за згаснувањето на витештвото, тоа било на пат да се врати. Во 1788 год. Бенџамин Вест нацртал огромна слика што го прикажувала Едвард III како се сретнува со Црниот принц кај битката за Креси. Во триесетте години помеѓу *Историјата* на Хјум и *Размислувањата* на Бурк почнал да се буди интересот за средновековието. Тоа од своја страна неизбежно довело и до интерес за витештвото. Ричард Хард, подоцна епископ на Ворчестер во 1759 г., проговорил за витештвото во неговото дело „*Морал и политички дијалози*“: „Љубезноста, учтивоста, дарешливоста и веродостојноста биле квалификации на вооружените мажи во деновите на чистото и здраво витештво“.

Конечно, Француската револуција и сè што резултирало од неа донело огромна промена во полза на враќањето на витештвото. Соборувањето на целата традиционална структура на општеството во Франција, насилството што резултирало од неа, посебно погубувањето на Луј XVI и Марија Антоанета, произвеле одвратност против промени и реформи во корист на властите и постоечките институции. Политичари како Бурк и Пит, кои ја започнале кариерата како приврзаници на промена, се свртиле бргу кон десно.

Друг значаен знак и импулс за препородот на витештвото во Англија е турнирот Еглингтон во 1839 г., во коишто зело учество дел од благородништвото на, пред сè, Англија и Шкотска. Двобоите, карактеристични за средновековието, повторно биле оживеани.

Во однос на литературата најголем придонес дал сер Валтер Скот, фигура од огромно значење за преродбата на витештвото, кому му е потребно посебно внимание. Надареноста на Скот била базирана на скоро непресушна, креативна енергија, комбинирана со исклучително обемно читање и истражување. Во своите истражувања достигнал многу подалеку од средновековието.

Што, всушност, го привлечно Скот кон минатото, кон одредени доблести и начини на живот, сликовито отелотворени во минатото? Се чини дека до некој степен бил роден како природен конзервативец, ројалист, раскажувач и романтичен човек. „Покажете ми стар замок или бојно поле и веднаш се чувствувам како дома“, ќе изјави со носталгија. За време на целиот живот тој ќе биде горд да се нарекува центлмен. Едно од најголемите достигнувања на Скот било тоа што го осовременил

витештвото и промовирал еден посебен вид на карактер којшто можел да се нарече витешки, и истовремено бил прифатлив модел и за него и за неговите современици.

Неговите дела *Ivanhoe* (1820), *The Talisman* (1825), *Quentin Durward* (1823) и др., како и поемите, ги слават вредностите поврзани со феудалното, витешкото и традиционалното општество. Тие се полни со примери за храброст, верност, гостопримливост, разбирање за жените и инфериорните, почит, како и негување на врската помеѓу различните класи на луѓе.

До крајот на 19 век овој обновен интерес и наплив на средновековни елементи придонел центлменот да поседува витешки карактеристики. Промената не била само едноставна промена на зборови, туку и промена на концептот на зборот центлмен. Оваа промена значела заживување на витештвото. Човекот почнал да размислува за витез на Господ (*miles Christi*). Иако поимот христијански војник е познат во историјата, поимот христијански витез не подразбирал исто; тој бил повеќе како христијански офицер, а офицерите секако биле центлмени.

Витешкиот центлмен бил храбар, искрен, чесен и верен на владетелот, земјата и на пријателите. Тој бил бестрашен во војна, но колку и да бил груб на бојното поле, тој секогаш бил срдечен кон послабите и учтив кон жените. Центлменот го жртвувал своето време за другите, бил чесен противник, фер губитник и играл игри за задоволство од играњето, а не за да победи. Тој никогаш не се фалел. Тој не бил заинтересиран за пари. Новиот имиџ на центлменот овозможил исчезнување на антагонизмот помеѓу средната и високата класа, карактеристичен за 19 век. До крајот на 20 век илјадници викторијанци од средната класа на прашањето на која класа припаѓаат одговарале дека биле центлмени. Како такви, тие се идентификувале со високата класа и заедно со неа управувале со земјата. Но, сепак, освен образованието, поимот центлмен го вклучувал и потеклото. Било историски поврзано со поимот центлмен и било практично невозможно да се ослободи од него. Центлменот според раѓање/потекло сепак стоел највисоко од сите други центлмени. Образованието во добро приватно училиште било доволно да го направи некој центлмен, под услов тој така и да се однесувал, но и во тој случај, тој и неговите пријатели центлмени биле свесни за неговото потекло, па така му недостасувала целосна самоверба на роден центлмен. Колку помалку престижно било училиштето, толку помалку сигурен се чувствувал центлменот. Образование на Оксфорд или Кембриџ можело да направи центлмен дури и од некој кој не одел во приватно училиште. Се зависело

од неговите пријатели на универзитет и неговата последователна кариера. Кодот и манирите се стекнувале како комбинација од домашното влијание и образованието во приватно училиште. Формалното образование било надополнето со неформално образование, коешто доаѓало од читањето на вистинските книги, запознавањето на вистинските уметнички дела и гледање на вистинските драми.

3. Заклучок

Резултатите од појавата на центлменот и интересот за витешките идеали во Англија се огромни. Тие инспирирале огромен дел од луѓето од средните и високите класи да мислат на нешто друго освен на себеси. Овие идеали ги одржале да имаат високи стандарди на однесување и им дале голема самоверба и моќ за управување. Тие обезбедиле скоро непресушен извор на луѓе подготвени да работат долги часови без надомест за она за коешто сметале дека е вредно. Тие помогнале во Англија да нема место за политичка злоба и класна војна. Тие биле нераскинливо сврзани со концептот за управувачка класа; но таа управувачка класа била храбра, чесна и со самоконтрола. Во најголемиот дел од векот ова довело до мир, сигурност и одреден степен на правда во голем дел од светот.

Користена литература

- Keen, Maurice. (2005). *Chivalry*, Yale University Press.
Girouard, Mark. (1981). *The Return to Camelot*, Yale University Press.
Gilmour, Robin. (1981). *The idea of the gentleman in the Victorian novel*, Harper Collins Publishers Ltd.